

54; 64; 98; фінансова звітність (форми № 1; 2; 5 в частині розрахунків з бюджетом); податкова звітність; нормативно-правова база; попередні аудиторські висновки, акти податкових перевірок, дані внутрішнього контролю підприємства тощо; відповіді на запити аудитора; результати, що були отримані безпосередньо у процесі аудиторської перевірки тощо.

У процесі проведення аудиторської перевірки розрахунків підприємства за податками й платежами складаються, як правило, наступні робочі документи: Тест системи внутрішнього контролю обліку розрахунків підприємства за податками й платежами; Програма аудиту розрахунків підприємства за податками й платежами; Перевірка Наказу про облікову політику підприємства в частині обліку розрахунків за податками й платежами; Перевірка документообігу підприємства щодо обліку розрахунків за податками й платежами; Перевірка синтетичного й аналітичного обліку розрахунків підприємства за податками й платежами; Перевірка правильності нарахування й сплати податкових платежів; Перевірка достовірності фінансової звітності щодо розрахунків підприємства за податками й платежами; Перевірка достовірності податкової звітності; Перелік виявлених порушень обліку розрахунків підприємства за податками й платежами.

Результати аудиту розрахунків підприємства за податками й платежами зазначаються у Звіті незалежного аудитора (у випадку тематичного аудиту) або вказуються лише ключові його питання, тобто ті аспекти, що здійснили вплив на підсумкову думку незалежного аудитора (у випадку комплексного аудиту).

Таким чином, аудит розрахунків підприємства з бюджетом є ефективним методом перевірки правильності нарахування й сплати податків і зборів. Основним призначенням такої аудиторської перевірки є підтвердження достовірності фінансової та податкової звітності в усіх суттєвих аспектах.

Список використаних джерел: 1. Назаренко І. М., Сема В. О. Аудит розрахунків з бюджетом: організаційно-функціональні та методичні основи. *Агроекономіка*. 2019. № 20. С. 50-55. 2. Потапенко Я. О. Аудит розрахунків з бюджетом. *Юність науки – 2021: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства*: зб. тез XI Міжнародної наук.-практ. конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 25-26 березня 2021 р.). Чернігів, 2021. Ч. 1. С. 153-154.

УДК 657.6

Ігнатенко В. В., здобувачка вищої освіти 1 курсу, група ЗМОА-221

Науковий керівник: **Перетяцько Ю. М.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

СУТНІСТЬ АУДИТОРСЬКИХ ДОКАЗІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В АУДИТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: аудиторські докази, аудит, аудитор, інформація, аудиторські процедури, аудиторська перевірка, Міжнародні стандарти аудиту.

Аудиторські докази відіграють важливу роль під час проведення аудиту. Оскільки аудитор повинен отримати надійні та достовірні аудиторські докази для зменшення аудиторського ризику, формування професійного судження та аудиторського висновку.

В своїй діяльності аудитор керується Міжнародними стандартами аудиту, основним стандартом який визначає вимоги до складу, якості, кількості аудиторських доказів, а також процедур їх отримання є Міжнародний стандарт аудиту 500 «Аудиторські докази», відповідно до якого аудиторські докази – це інформація, яку використовує аудитор під час формування висновків, на яких ґрунтується думка аудитора[1].

Джерелами отримання інформації для аудиторських доказів можуть бути як бухгалтерські записи, які також є основою для фінансової звітності, так і інші джерела.

Характеризувати аудиторські докази можна за двома критеріями. Кількісною характеристикою є достатність, яка визначається шляхом оцінки ризиків суттєвого викривлення та якістю самих аудиторських доказів. Якісною характеристикою є прийнятність або належний характер аудиторських доказів, який полягає у доречності та надійності інформації, на якій ґрунтується аудиторська думка.

Специфіка отримання доказів передбачає застосування двох основних підходів:

- дедуктивний підхід полягає в підтвердженні висловлювання певними положеннями (аргументами), які визнаються істинними, те що стверджується випливає з них як висновок;
- індуктивний підхід полягає у виборі підстав доказів фактів, що впливають з нього у вигляді окремих випадків[2].

Аудиторські докази слід оцінювати з точки зору відповідності їх таким характеристикам як достатність, надійність, доречність та корисність. Відсутність відповідності хоча б одній із характеристик дає можливість оцінити аудиторський доказ як неякісний і такий, що не сприятиме формуванню об'єктивної аудиторської думки[3].

Достатність інформації аудитор визначає, складаючи професійне судження та роблячи висновки, що інформації зібрано достатньо для формування незалежної думки щодо достовірності фінансової звітності. Достатність інформації також полягає в обґрунтованості, переконливості та повному розумінні чому аудитор прийшов до тих чи інших висновків, виходячи з зібраних доказів.

Надійність аудиторських доказів залежить від джерела їх отримання. Наприклад, докази, які аудитор отримав сам будуть більш надійними, ніж отримані від третіх сторін, а докази отримані від компанії яка перевіряється є найменш надійними. Забезпечити надійність аудиторських доказів аудитор може завдяки використанню доцільних аудиторських процедур.

Доречність аудиторських доказів залежить від того наскільки прямо вони відносяться до об'єкта аудиту. Варто зауважити, що недоречні докази слід проаналізувати по відношенню до інших об'єктів аудиту, а не проігнорувати.

Аудиторські докази визнаються корисними, якщо за їх допомоги аудитор зміг досягти своїх цілей.

Судження аудитора формується на основі доказів, що підтверджують дані керівництва про результати господарської діяльності. Аудитор отримує докази використовуючи відповідні аудиторські процедури. Хоча для отримання аудиторських доказів Міжнародними стандартами аудиту передбачено чіткий перелік аудиторських процедур, необхідних для формування аудиторських висновків, в наукових дослідженнях можна побачити різні аудиторські процедури, методи та способи аудиту. Визначення сутності аудиторських процедур також є важливим питанням з точки зору його впливу на методи аудиторського контролю.

Загалом можна визначити певну послідовність дій при отриманні аудиторських доказів. Спочатку варто визначити мету отримання доказів та джерела їх отримання, далі відбувається оцінка ризиків суттєвого викривлення, вибір аудиторських процедур та збір доказів за їх допомогою, потім зібрані докази аналізують, оцінюють їх прийнятність і достатність та формують професійне судження на основі аудиторських доказів.

Ефективність аудиторської перевірки напряму залежить від якості отриманих аудиторських доказів. Під час їх отримання необхідно врахувати безліч факторів, таких як: мета отримання доказів, джерело їх отримання, аудиторські процедури, що будуть використані, оцінити якість і кількість доказів, а також їх достатність, надійність, доречність та корисність. Врахувавши всі фактори аудитор може сформулювати професійне судження та аудиторські висновки. Аудиторські докази в достатній кількості та якості забезпечать зменшення аудиторського ризику та підтвердять достовірність фінансової звітності, що перевіряється.

Список використаних джерел: 1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 років. Частина I. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf. 2. Болдуєв М. В., Болдуєва О. В., Лищенко О. Г. Дефініція аудиторських доказів у контексті забезпечення юридичної вірогідності. *Економічна наука*. 2022. С. 23-27. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5094&i=3>. 3. Будько О.В., Лола В.О. Процедури отримання та оцінка аудиторських доказів. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2022. № 1(4). С. 88-94. URL: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/article/view/264907>.